

Tērauda lielgabals uz dzelzs lafetes (agrāk Mažeiku ielā 39)¹

Lafete ar lielgabalu stobru novietota uz mūrēta postamenta. Pamata izmēri 0,64 x 2,63 x 1,6 m. Lafete izkalta no dzelzs. Ārējais riteņu diametrs 78 cm, riteņu ass 100 mm. Uz lafetes augšpusē ir ieraksts "1884 г."

Uz stobra resgaļa virsmas ir ieraksts:

C.A
№ 2083
ОБУХОВ. ЗАВОДЪ.
1887 г.

Lielgabala stobra kalibrs 110 mm (mērīts aptuveni) – droši vien ir ¼" collas, t.i. 107 mm. Stobra gala augstuma dēļ virs zemes tam iekšpusi nevar redzēt.

Stobra garums 3,74 m.

Tievgalī lielākais diametrs 16 cm, resgalī lielākais diametrs 33 cm. Rēdzes ir apaļas un to diametrs 1560 mm. Rēdžu augstums 120 mm. Stobra platums rēdžu vietā (kopā ar rēdžu augstumiem) 65 cm.

Mikrostruktūras analīzei mikrošlifs ņemts no stobra resgaļa. Vispirms mikrostruktūra pētīta vispirms bez kodināšanas un pēc tam kodinot ar 4% HNO₃ šķīdumu spirtā. Mikrostruktūra parādīta shematiskā veidā. Palielinājums 130 x.

a) bez kodināšanas

Redzami nedaudzi sīki sārņu ieslēgumi; dažās vietās arī lielāki nekā parādīti šajā.

b) pēc kodināšanas

Strīpainā kalta metāla struktūra: sastāv no sīkiem perlīta graudiem ferīta laukā un nedaudziem sīkiem sārņu ieslēgumiem.
Oglekļa saturs 0,2 – 0,3 %.

Lielgabala stobra sagatave atlieta no oglekļa tērauda ar oglekļa saturu 0,2 – 0,3 %. Lai iegūtu stobram vajadzīgo formu, tad sagatave ir kalta, iegūstot smalkgraudainu strīpainu struktūru. Ar skaidas atdalīšanas mašīnām stobram ieguva galīgos izmērus un virsmas gludumu. Stobrs izgatavots Obuhovas tēraudliešanas rūpnīcā un ir 1887. gada modelis.

---

¹ Rakstā izmantoti tehnisko zinātņu kandidāta, docenta Alekša Anteina materiāli (1982).